

Handlingsplan 2023–2025

I. Prioriterad inköpskategori: IT-teknisk plattform

Upphandlingsregion:	C
Regional samordnare:	Region Stockholm
Kontaktpersoner:	Anne Karlsson

II. Introduktion

IT-teknisk plattform är en komplicerad inköpskategori då den omfattar olika områden såsom datahallar, nätkommunikation och telekommunikation, nätverk och säkerhet men också hårdvaror såsom servrar, ibland som produkter eller ibland som del av en tjänst. Hårdvaror som servrar, nätverks- och nätsäkerhetsprodukter innebär samma risker som övriga IT-produkter (se IT-arbetsplats). Tjänster som datahallar, där man hyr in sig i gigantiska serverhallar innebär andra hållbarhetsaspekter som energianvändning. För att fokusera på väsentliga risker prioriteras hårdvaror, tjänster där hårdvaror ingår samt tjänster där energianvändning är en viktig hållbarhetsaspekt, dvs datahallar eller serverhallar. Vi prioriterar inte nätkommunikationstjänster, telekommunikationstjänster eller annan kommunikation, så länge tjänsten t.ex. telefonistjänsten utförs i Sverige, annars måste en behovlighetsbedömning göras gällande arbetsrättsliga villkor. Att ställa krav på hårdvaror som är en del av en tjänst kan vara en utmaning då vissa tjänsteleverantörer inte har lika bra kontroll på hårdvaran som återförsäljare av produkter.

III. Väsentligaste risker och möjligheter ur ett livscykelerspektiv

Kartläggning risker och möjligheter (urval av produktområde)	Produktområde 1: datahallar			
	Mänskliga rättigheter	Arbeters rättigheter	Miljö	Anti-korruption
Råvara: risker och möjligheter	Hårdvarorna som finns i datahallar (servrar m.m.) innebär samma risker och möjligheter som för övriga IT-produkter.	Hårdvarorna som finns i datahallar (servrar m.m.) innebär samma risker och möjligheter som för övriga IT-produkter.	Hårdvarorna som finns i datahallar (servrar m.m.) innebär samma risker och möjligheter som för övriga IT-produkter.	Hårdvarorna som finns i datahallar (servrar m.m.) innebär samma risker som för övriga IT-produkter.
Komponenttillverkning/insatsvaror/ingredienser: risker och möjligheter	Hårdvarorna som finns i datahallar (servrar m.m.) innebär samma risker och möjligheter som för övriga IT-produkter.	Hårdvarorna som finns i datahallar (servrar m.m.) innebär samma risker och möjligheter som för övriga IT-produkter.	Hårdvarorna som finns i datahallar (servrar m.m.) innebär samma risker och möjligheter som för övriga IT-produkter.	Hårdvarorna som finns i datahallar (servrar m.m.) innebär samma risker och möjligheter som för övriga IT-produkter.
Sluttilverkning: risker och möjligheter	Hårdvarorna som finns i datahallar (servrar m.m.) innebär samma risker och möjligheter som för övriga IT-produkter.	Hårdvarorna som finns i datahallar (servrar m.m.) innebär samma risker och möjligheter som för övriga IT-produkter.	Hårdvarorna som finns i datahallar (servrar m.m.) innebär samma risker och möjligheter som för övriga IT-produkter.	Hårdvarorna som finns i datahallar (servrar m.m.) innebär samma risker och möjligheter som för övriga IT-produkter.
Användarförhållanden: risker och möjligheter		Om datahallar är placerade utanför Europa så så kan risker tillkomma.	Möjligheter: Minskad energianvändning, effektiv drift och hög nyttjandegrad, kravställa miljömärkt el, miljömärkt hårdvara.	Risk för jäv/korruption i upphandling
Sluthantering/avfall: risker och möjligheter	Ingen rådighet över	Ingen rådighet över	Ingen rådighet över	Ingen rådighet över
Övrigt: risker och möjligheter	Kravställningen kan skilja sig pga att varorna är en del av tjänsten samt att ett flertal kunder delar på samma hårdvaror. Krav kan ställas vid utbyte under avtalstiden och då kan t.ex. krav på att varumärkesägaren har ett policytagande för ansvarsfull anskaffning av mineraler ställas.	Kravställningen kan skilja sig pga att varorna är en del av tjänsten samt att ett flertal kunder delar på samma hårdvaror. Krav kan ställas vid utbyte under avtalstiden och då kan t.ex. krav på att varumärkesägaren har ett policytagande mot tvångsarbete i leveranskedjan ställas.	Kravställningen kan dock skilja sig pga att varorna är en del av tjänsten samt att ett flertal kunder delar på samma hårdvaror. Krav kan ställas vid utbyte under avtalstiden.	Kravställningen kan skilja sig pga att varorna är en del av tjänsten samt att ett flertal kunder delar på samma hårdvaror.

Kartläggning risker och möjligheter (urval av produktområde)	Produktområde 2: servrar			
	Mänskliga rättigheter	Arbeters rättigheter	Miljö	Anti-korruption
Råvara: risker och möjligheter	Konflikt- och högriskmineraller: allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter när handel med mineraler finansierar regionala konflikter. Negativ påverkan på lokala samhällen. Beslagtagning av mark, giftigt utsläpp. Fara för liv och hälsa. Användandet av hälsofarliga kemikalier vid plasttillverkning innebär risk för lokalbefolkningens hälsa.	Gruvindustrin är känd för farliga arbetsförhållanden som leder till dödliga skador och sjukdomar. Det finns en hög risk för tvångsarbete, barnarbete och andra former av modernt slaveri. Tungt arbete, inandning av farliga partiklar som leder till lungsjukdomar m.m. Användandet av hälsofarliga kemikalier vid plasttillverkning.	Miljö i leveranskedjan: Mineralutvinning har stark negativ miljöpåverkan med stor risk för förlust av biologisk mångfald och risk för förorening av mark och vatten. Mineralutvinning utförs utan miljöövervakning & kontroll. Metallförädling kräver mycket energi, processen kan leda till stora utsläpp av klimatpåverkande gaser.	Mineralutvinning äger ofta rum i länder med svaga och korrupta stater. Det finns en hög grad av korruption inom gruvindustrin.
Komponenttillverkning/insatsvaror/ingredienser: risker och möjligheter	Tillverkning av komponenter sker ofta i högrisk länder där det finns risk för diskriminering av sårbara grupper som till exempel migrantarbetare, barn/ungdomar och kvinnor.	Brist på föreningsfrihet / kollektivförhandlingar. Dåliga arbets- och levnadsvillkor såsom lön och arbetstid. Skuldarbete och tvångsarbete. Farlig arbetsmiljö. Brist på skyddsutrustning.	Miljö i leveranskedjan: Kemikalier och giftiga metaller i produktionsanläggningar. Lokala samhällen lider av luft- och vattenförorening. Möjligheter på produktivitet: Kvalitetskrav på komponentnivå bidrar till längre livslängd. Kemikaliekrav på komponentnivå. Kemikaliesubstitution.	Risk förekommer längs hela kedjan, särskilt i rekryteringsprocessen där rekryterare tar betalt från fler parter, inkl. från arbetarna trots att kund betalt för etisk rekrytering.
Sluttilverkning: risker och möjligheter	Även sluttilverkning kan ske i högrisk länder där det finns risk för diskriminering av sårbara grupper som till exempel migrantarbetare, barn/ungdomar och kvinnor. Riskerna är generellt större längre ned i leveranskedjan där det genomförs färre kontroller, men är ändå höga vid sluttilverkning.	Riskerna är samma som ovan. Problemen är generellt större längre ner i leveranskedjan, dvs komponenttillverkning och mineralutvinning.	Miljö i leveranskedjan: energieffektiv produktion. Användning av kemikalier och giftiga metaller i slutmonterings-tillverkning. Lokala samhällen lider av luft- och vattenförorening. Problemen är generellt större längre ner i leveranskedjan, dvs komponenttillverkning. Möjlighet att kravställa miljömärkta produkter.	Samma risker som ovan.
Användarförhållanden: risker och möjligheter			Möjligheter på produktivitet: energieffektivitet. Organisatoriska möjligheter: internt återbruk. Optimering av lagring för att maximera utnyttjande av kapacitet.	Risk för jäv/korruption i upphandling
Sluthantering/avfall: risker och möjligheter	Det finns risk för att elektroniskt avfall dumpas i fattiga länder, vilket skadar människors hälsa och påverkar människors rätt till rent vatten m.m.	Risk avseende arbetsvillkor på anläggningar som reparerar, återvinner etc. bör utredas.	Risk: Risk för att elektroniskt avfall dumpas i fattiga länder, vilket skadar miljön. Sällsynta jordartsmetaller som finns i IT-produkter återvinns inte idag då processen är mycket dyr och avancerad. Möjlighet till återtagstjänster, som leder till återbruk (externt), komponentåterbruk och materialåtervinning.	Hantering och återvinning av elektronikavfall sker med hjälp av underleverantörer. Risk för att miljökrav kringgås. Kan exempelvis leda till att hälsofarliga ämnen sprids i naturen och samhället.
Övrigt: risker och möjligheter				

Kartläggning risker och möjligheter (urval av produktområde)	Produktområde 3: nätverksprodukter			
	Mänskliga rättigheter	Arbeters rättigheter	Miljö	Anti-korruption
Råvara: risker och möjligheter	Konflikt- och högriskmineraller: allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter när handel med mineraler finansierar regionala konflikter. Negativ påverkan på lokala samhällen. Beslagtagning av mark, giftigt utsläpp. Fara för liv och hälsa. Användandet av hälsofarliga kemikalier vid plasttillverkning innebär risk för lokalbefolkningens hälsa.	Gruvindustrin är känd för farliga arbetsförhållanden som leder till dödliga skador och sjukdomar. Det finns en hög risk för tvångsarbete, barnarbete och andra former av modernt slaveri. Tungt arbete, inandning av farliga partiklar som leder till lungsjukdomar m.m. Användandet av hälsofarliga kemikalier vid plasttillverkning.	Miljö i leveranskedjan: Mineralutvinning har stark negativ miljöpåverkan med stor risk för förlust av biologisk mångfald och risk för förorening av mark och vatten. Mineralutvinning utförs utan miljöövervakning & kontroll. Metallförädling kräver mycket energi, processen kan leda till stora utsläpp av klimatpåverkande gaser.	Mineralutvinning äger ofta rum i länder med svaga och korrupta stater. Det finns en hög grad av korruption inom gruvindustrin.
Komponenttillverkning/insatsvaror/ingredienser: risker och möjligheter	Tillverkning av komponenter sker ofta i högrisk länder där det finns risk för diskriminering av sårbara grupper som till exempel migrantarbetare, barn/ungdomar och kvinnor.	Brist på föreningsfrihet / kollektivförhandlingar. Dåliga arbets- och levnadsvillkor såsom lön och arbetstid. Skuldarbete och tvångsarbete. Farlig arbetsmiljö. Brist på skyddsutrustning.	Miljö i leveranskedjan: Kemikalier och giftiga metaller i produktionsanläggningar. Lokala samhällen lider av luft- och vattenförorening.	Risk förekommer längs hela kedjan, särskilt i rekryteringsprocessen där rekryterare tar betalt från fler parter, inkl. från arbetarna trots att kund betalt för etisk rekrytering.

Sluttillverkning: risker och möjligheter	Även sluttillverkning kan ske i högrisk länder där det finns risk för diskriminering av sårbara grupper som till exempel migrantarbetare, barn/ungdomar och kvinnor. Riskerna är generellt större längre ned i leveranskedjan där det genomförs färre kontroller, men är ändå höga vid sluttillverkning.	Riskerna är samma som ovan. Problemen är generellt större längre ner i leveranskedjan, dvs komponenttillverkning och mineralutvinning.	Miljö i leveranskedjan: energieffektivt produktion. Användning av kemikalier och giftiga metaller i slutmonterings-tillverkning. Lokala samhällen lider av luft- och vattenförorening. Problemen är generellt större längre ner i leveranskedjan, dvs komponenttillverkning.	Samma risker som ovan.
Användarfas: risker och möjligheter			Möjligheter på produktivnivå: energieffektivitet.	Risk för jäv/korruption i upphandling
Sluthantering/avfall: risker och möjligheter	Det finns risk för att elektroniskt avfall dumpas i fattiga länder, vilket skadar människors hälsa och påverkar människors rätt till rent vatten m.m.		Risk: Risk för att elektroniskt avfall dumpas i fattiga länder, vilket skadar miljön. Sällsynta jordartsmetaller som finns i IT-produkter återvinns inte idag då processen är mycket dyr och avancerad. Möjlighet till materialåtervinning.	Hantering och återvinning av elektronikavfall sker med hjälp av underleverantörer. Risk för att miljökrav kringgås. Kan exempelvis leda till att hälsofarliga ämnen sprids i naturen och samhället.
Övrigt: risker och möjligheter				

IV. Mål

Övergripande mål 1	Nationellt kravpaket för IT-teknisk plattform
Delmål:	1.1 Uppföljning av datahallar genomförd 1.2 Krav för servrar och nätverksprodukter är framtagna
Målindikatorer:	1.1 Uppföljning genomförd och lärdomar införlivade i kravpaketet 1.2 Kravpaket finns tillgängligt och är kommunicerat